

LUD

Jornal polonez „LUD”

publica-se á noite
terças - e sextas - feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Żerek;
Wydawca i redaktor: Książd Jan Pałka
Adres: Curitiba — Avem. Dr. Jaime Reis, 583
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redação
„Lud”, C. P. 155, Curitiba — Paraná — Brasil.
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Curitiba.

Redakcja i Administracja
otwarte są codziennie (prócz niedziel
i świąt kościelnych):
od 8 — 11 godz. rano i
od 1 — 5 godz. po południu.
Telefon: 1495

PRENUMERATA: W Brazylii 150000 płatna z góry półrocznie 8000; w Argentynie 6 pezów; w Polsce rocznie 14 zł (P. K. O. Nr. 197.311, Warszawa); w Ameryce Południowej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko z góry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3300
Od rocznych ogłoszeń z góry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tekście według umowy. Od nekrologów 4 cm szerokości przez 1 lam 33000

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Piekarczyk - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulcsa - Filho, Rua do Parque 507.

Dyktatura czy Demokracja w Polsce

(Wywiad Red. „Jornal do Brasil” dr Britto z Ministrem Pełnomocnym Polski, Dr Tadeuszem St. Grabowskim)

Wobec ważnych wypadków, jakie zaszły ostatnio w polityce wewnętrznej Polski, udałem się do Posła R. P. Dra Tadeusza St. Grabowskiego, starego i wypróbowanego naszego przyjaciela, by zasięgnąć dokładniejszych wiadomości, z pierwszego źródła. Dr. Grabowski przyjął mnie bardzo chętnie w pałacyku Posełstwa, przy Praia de Botafogo i z ożyłą gotowością odpowiadał na liczne moje pytania.

— Bardzo się cieszę — powiedział na wstępie — z wizytą Pana Redaktora, gdyż właśnie w ostatnich czasach dużo myślałem o prasie, zaskoczony szeregiem artykułów, omawiających sytuację polityczną Polski w ostatnich miesiącach.

— Czy znajduje Pan Minister, że prasa brazylijska nie orientuje się w sprawach Polski i fałszywie komentuje wypadki, zaohodzące na jej terenie?

— Tego nie mogę powiedzieć. Przeciwnie, muszę z naciskiem podkreślić, że prasa brazylijska, jak może mało która obca, trafnie oceniała zawsze sytuację w Polsce, oraz politykę naszego narodu. Datuje się to jeszcze od czasów naszej zależności od dawnych mocarstw-okupantów.

Być może, że więcej było w tym zawsze spontanicznego wyuczucia, szóstego instynktu, niż gruntownej znajomości stosunków na ziemiach polskich. Ale właśnie ta trafna intuicja, ten zdrowy instynkt narodu brazylijskiego, rozkochanego w wolności i broniącego praw do niej każdego uclemężonego narodu, były dla nas Polaków, zawsze tak drogie w Brazylii i uczyły nas, że Waszego Ruy Barbosy, prawdziwego rzecznika i obrońcę sprawy polskiej przed forum międzynarodowym.

— Czyżby dzisiaj miało być inaczej? — pozwoliłem sobie rzucić pytanie. Zdaje mi się, że naród brazylijski, mimo licznych przemian i wstrząsów, jakie w ostatnich dziesięcioleciach przechodził, nie zmienił w naszym swego stosunku do ideałów wolności i demokracji.

— Bez wątpienia, że nie zmienił. Dowodzi tego szereg pierwszorzędnych aktów międzynarodowych, aż nadto wymownie, stało się w Brazylii, stojącej zawsze i wszędzie na straży pokoju i prawa do wolności ludów.

Nie obchodzi jednak o to stało się zasadnicze, które niewątpliwie góruje nad wszystkim. Choć o rozumienie i należyte komentowanie przez prasę tych spraw codziennych, tych przemian i podległość każdego roku i niemal miesięczną, które tak są znamienne dla skomplikowanej sytuacji dzisiejszej Europy, a bez których niemożliwością jest utrzymywanie równowagi polityczno-socjalnej dla żadnego rządu żadnego z państw europejskich.

— Właśnie o te przemiany

podległa rządu polskiego w ostatnich miesiącach mi chodziło, Panie Posle. Dla ich wyjaśnienia pozwoliłem sobie trudzić Waszą Ekscelencją, tą moją wizytą i zapytałem. Czy prawdą jest, iż Polska wprowadza na nowo dyktaturę i powołała do jej wykonania jakiegoś młodego generała, Rydza Smigłego, mianując go drugim Marszałkiem Polski?

— O!óż właśnie o to chodzi, Panie Redaktorze. Trafił Pan w same sedno. Aluzje moje do nieścisłości informacji prasowych odnosiły się właśnie do tego szczegółu.

Muszę przeło kategorycznie stwierdzić, że, primo, Polska wcale nie wraca do dyktatury, bo jej nigdy w Polsce nie było. Jeżeli Pan myśli o s. p. Marszałku Piłsudskim, to najpełniej odpowiada ta nazwa jego wyjątkowej zupełnie postaci. Marszałek Piłsudski, wyszedłszy z niemieckiego więzienia w Magde-

burgu, w listopadzie 1918 roku, Narodowi Polakom ani się samowolnie nie narzucił, ani go sobie siłą zniewolili; marsz. Piłsudski został spontanicznie i absolutnie jednomyślnie przez cały naród najwyższym swym wodzem i pierwszym Szefem Państwa okrzyknięty, w uznaniu jego olbrzymich zasług w organizacji własnej siły zbrojnej i obudzeniem w narodzie wiarę w odzyskanie niepodległości. Naturalnie, że nie było jeszcze wtedy ani konstytucji i parlamentu, jak nie było ani jednolitej administracji, ani Skarbu, a tylko zawiązki przyszłej armii. Ale tego wszystkiego dokonał właśnie ów „dyktator”, jak go Pan nazywa. On to zwołał natychmiast Narodowe Zgromadzenie, on to wraz ze swymi najbliższymi współpracownikami przygotował konstytucję, przeprowadził wybory, zorganizował na wysokiej stopie skarbu, armię i administrację kraju, a kiedy go wybrano Prezydentem Republiki, rzekł się jej godności, oddając ją Innemu, legalnie w powtórných wyborach wybranemu, a sobie zatrzymując jedynie ten resort, który był najważniejszy i najcenniejszy, resort obrony granic kraju. — Ministerstwo Spraw Wojskowych.

(Dokończenie na stronie 3-iej)

Wiadomości z Polski

Pomnik Marszałka Piłsudskiego

W rocznicę śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego, dnia 12 maja b. r. odbędzie się w Gdyni poświęcenie kamienia węgielnego pod okazały pomnik Marszałka.

Pomnik ten jako pamiątka zjednoczenia ziem polskich stanie nad samym morzem. Wykonany będzie z granitu w kształcie obelisku na 40 metrów wysokiego.

Uwięzienia komunistów

Warszawa, 15. — W stolicy Rzeczypospolitej Polskiej dokonano licznych uwięzień osób należących do partii socjalistycznej i demokratycznej, na skutek rozwiązania Ligi Obro-

ny Praw Obywatela; również w Gdyni aresztowano 15 komunistów w związku z zorganizowaniem demonstracji, jakie się mają odbyć w dniu 1 maja.

Strejk robotników

Warszawa, 15. — W Białymstoku ogłoszono strejk 4500 robotników zajętych w prze-

myśle włókienniczym; strejkujący domagają się podwyżki zarobków.

JUGOSŁAWIA ZAMÓWIŁA W POLSCE DWA BALONY

Rząd jugosłowiański zamówił w warsztatach balonowych w Legionowie dwa balony, które niebawem będą wylądane do Białogrodu. Do Warszawy przybyła jugosłowiańska komisja odbiorcza, która odbyła prób-

ny lot z Legionowa do Naselska, wyrażając wielkie zadowolenie z polskich balonów. Wkrótce nastąpią dalsze zamówienia z zegrany, gdzie polskie balony cieszą się opinią najlepszych.

Dezerceje z armii niemieckiej

W ostatnich czasach mnożą się dezerceje żołnierzy z armii niemieckiej. Z garnizonów pogranicznych Niemiec żołnierze uciekali na terytorium polskie.

W Wielkopolsce, na Pomorzu i na Górnym Śląsku częste są wypadki zgłaszania się de-

zerterów niemieckich do władz polskich. Ostatnio zbliżył się do polskiej granicy z armii niemieckiej żołnierz nazwiskiem Karol Miekeleit z 38 pułku artylerii. Jako powód dezerceji podał żołnierz że traktowanie przez oficerów i podoficerów, oraz że wyżywienie.

12 SAMOLOTÓW JAKO SYMBOL ZBRATANIA KRESÓW ZACHODNICH ZE WSCHODNIMI

Wojewódzki okręg LOPP w Katowicach zamierza ofiarować jako symbol zbratania Kresów Zachodnich z Wschodnimi dla mającej się otworzyć w czerwcu

Odnaczenie lotwskie dla artystów polskich

Posel R. P. w Rydze p. Charwat wydał w salonach posełstwa wyjątkie reprezentacyjne na cześć prezydenta państwa dr. Ułmanisa. Podczas przyjęcia wystąpił kwartet polski w składzie: Umińska, Ochlewski, Zalewski, Adamska, oraz znakomita śpiewaczka polska p. Ewa Turska - Bandrowska.

Kwartet polski odegrał na przyjęciu utwory polskiej muzyki kameralnej z XVII wieku. Najbardziej wszyscy artyści polscy, a więc pp. Umińska Adamska, Wysocka, i Bandrowska - Turska oraz pp. Ochlewski i Zalewski odznaczeni zostali przez prezydenta Lotwy Ułmanisa orderem.

KSIĄDZ BISKUP GERLIER WRÓCIŁ Z POLSKI

Ks. Gerlier Biskup z Lourdes i Tarbes, wracając z dłuższej podróży po Polsce, mówi o swych wrażeniach z entuzjazmem:

— To była cudowna podróż — zaczyna książd Biskup Gerlier. Na zaproszenie Komitetu Francusko-Polskiego i dzięki aktywności księdza oratoriana Leblond, przemawiałem w Warszawie do 6 tysięcy ludzi, następnie w Krakowie, Katowicach, Częstoch-

wie i gdzie indziej jeszcze. Zawsze byłem przyjęty w sposób jak najbardziej miły przez kardynałów, biskupów, księży, seminarystów, wojevodów, prezydentów miast i przez ludność ze wszystkich klas. Dodać trzeba, że moi słuchacze doskonale posiadają nasz język aż do ostatnich oddechu i humoru. Wszędzie kochają Francję katolicką — zakończył Biskup-Gerlier.

Krwawe walki w Hiszpanii

KOMUNIKAT GEN. LLANO

Gibraltar, 15. — General Queipo del Llano w swoim przemówieniu radiowym zaznacza, że staki komunistów na miejscowości Vila Santa, Serra Grande i na froncie Penarrola zostały zdecydowanie odparte. Kolumny wojsk czerwonych w sposób gwałtowny atakowały Monte Gravita i szczyt Monte Aguila, lecz zostały odparte przez siły powstańców, tracąc 7 tanków i 2 bataliony żołnierza z brygady Traelmana, które doszczętnie zostały zniszczone.

Ście do portu czatuje powstańcy krążownik „Almirante Cervera”, który już powstrzymał 5 angielskich okrętów z żywnością dla miasta. Dowództwo angielskie kontroli wybrzeży hiszpańskich nie mogło na to nie poradzić, gdyż wolne od kontroli są tylko statki handlowe na pełnym morzu.

Komuniści na drodze prowadzącej do La Coruna zaatakowali Cuesta Perdices, tracąc 2 tanki i 200 żołnierzy.

Oblicza się, że w ostatnich 4 dniach komuniści stracili przeszło 5000 żołnierza, a oprócz tego 7000 odniosło rany.

ULTIMATUM GEN. MOLA

São Sebastian, 15. — Pierwszy manifest gen. Mola, wydany do mieszkańców prowincji Basków, ażeby się poddali, nie odniósł żadnego skutku. Gen. Mola wyda drugi manifest, ostrzegając Baskijczyków, że jeżeli natychmiast się nie poddadzą, całą prowincję obróci w perzynę.

ROZPACZLIWA OBRONA POWSTAŃCÓW

Walencja, 15. — Agencja Febus podaje komunikaty, że gwałtowne deszcze i wielka wichura uniemożliwiają operacje wojenne wojsk czerwonych przeciw Fuente Ovejuna i Penarrola. Komuniści zajęli kilka ważniejszych pozycji w pobliżu Fuente Ovejuna, której obrona jest beznadziejna, ponieważ powstańcy już ostatkiem sił stawiają opór. Podobnie w Penarrola baterie powstańcze rozpaczliwie atakują pozycje komunistyczne.

Agencja „Febus” twierdzi, że siły wojsk komunistycznych są tak wielkie, iż wprost jest niemożliwością, by powstańcy mogli utrzymać swoje pozycje.

W Andujar powstańcy otrzymali wielkie posiłki i w gotą czkowym pośpiechu przygotowali wielkie fortyfikacje.

Z Brazylii

NAPAD NA ARSENAŁ WOJSKOWY

W Stanie Minas Geraes, w mieście Juiz de Fora, bandyci usiłowali włamać się do arsenału IV-go Rejonu Wojskowego ażeby zrabować materiał wojenny. Strażnik arsenału jednakże na czas zdolał zaalarmować wojsko i bandyci zostali ujęci. Gdyby napad się udał, zdołaliby, zaopatrzywszy się w broń i naboje, byłoby utworzyli zbrojną bandę, która trudniłaby się rozbojem.

O PRÓBKACH KAWY

Dyrektor poczty w S. Paulo uwładnia wszystkich, iż po

czta brazylijska nie przyjmule... odgad próbki kawy...

WŁOSKO-BRAZYLIJSKA PRZYJAZŃ

W Mediolanie urządziło Kolo... Przejaciel Brazylii pod protektorem...

Paraná

OBCHÓD W GONÇALVES JUNIOR

Towarzystwo Polskie »Rolnik«... w Gonçalves Junior...

PROGRAM:

- 1) O godz. 10-tej rano: Powitanie... 2) Uroczysta akademія...

Ponieważ cały dochód przeznaczony... jest na cel budowy nowego gmachu...

Zarząd:

Prezes Czesław Ostrowski... Wice-prezes Fr. Kędziński.

ZŁODZIEJE W KOPALNI ŻŁOTA W TIMBOTUVIE

W Timbotuvie (municipium Campo Largo) do budynku...

Skradli natomiast z biur kilka maszyn...

Powiadomiona o wypadku policja wszczęła poszukiwania...

WYPADEK Z SAMOLOTEM

Z Ponta Grossa donoszą, że począwszy samolot wojskowy...

ROCZNIKI KATOLICKIE NA ROK PAŃSKI 1937. TOM XIV.

Niestrudzony i wybitny pisarz i kanonik... Ks. Nikodem Ludomir Cieszyński...

Przedłąd spraw naogół wierny i szeroki...

Tak wielostronną, wprost szczyfową pracą...

Roczniki Ks. Cieszyńskiego czytają się łatwo...

pracy badawczej autora, doskonały polot jego stylu...

Roczniki Katolickie Ks. Cieszyńskiego znaleźć się powinny...

Poleciłbym przagnąłbym Roczniki Ks. Cieszyńskiego...

Autorem Roczników Katolickich »Szczęść Boże«...

natychmiastowego uwzględnienia i zaprowadzenia owego 40-to godzinnego tygodnia...

WTRZYMANIE OBIETNICY

Konstytucja wydana dla Libii, czyni z tego kraju naprawdę jak gdyby przedłużenie Italii...

WOJNA ŚWIĘTA. PRZECIWO ANGLII

Partie niepodległościowe i wojna święta przeciw Anglikom...

— Z S. Paulo donoszą, że prezydent Getulio Vargas...

— Przy wjeździe do portu Rio Grande statek towarowy »Paraguay«...

Iskierki parańskie

— W dzielnicy Mercês wczoraj dostał gwałtownego ataku starszy mężczyzna...

— W tartaku Agua Grande, w municypium Thomazine...

— W komisariacie policji kurtybskiej zgłosiła się Pawlina Heinik...

Ze świata

40-TO GODZINNY TYDZIEŃ PRACY W FRAŃCJI

Francuska ustawa 40 to godzinnego tygodnia...

W Strassburgu liceni kupcy na znak protestu...

Tu i tam z Brazylii

— W Bahii wybuchł strejk uczelników kompanii autobusowych...

— Według ostatniego przeprowadzonego spisu ludności...

— Rząd Stanu Rio Grande do Sul zamiera utworzyć...

W ciągu roku 1936 Stan São Paulo wyeksportował...

Komitet Organizacyjny Wyborców Odezwa

Już od dłuższego czasu słyszymy, czytamy i mówimy o sprawach politycznego zorganizowania...

Pomimo że wpływ decydujący niewątpliwie wywierają...

Otóż, aby skonsolidować te dotychczas luźno działające...

Konieczność takiej organizacji wszyscy odczuwają...

Przed wszystkim, jakies cielo musiało być stworzone...

Ludwik Wolski, adwokat—przewodniczący;

Józef Domański, kupiec-hurtownik—wice-przewodniczący;

Władysław Bukowski, student prawa—członek Komitetu;

Dr. Leszek Roguski, adwokat—członek Komitetu...

— W monachijskim ogrodzie zoologicznym przyszedł...

— W Japonii, w mieście Matsuyama wybuchł pożar...

Nadzwyczajne Walne Zebranie SEKCJI SW. STANISZAWA w Kurtyblye

Zarząd Sekcji Świętego Stanisława przy SW. Polskim...

Wycieczka do Paranaquã Dzięki staraniem »Centro Operario Catolico«...

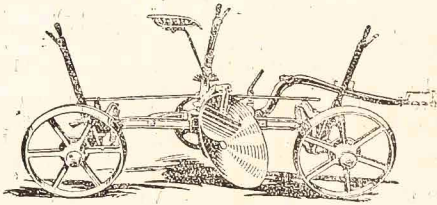
Centrum Robotników Katolickich zaprasza do wzięcia udziału...

Karty wpisowe do Apostolstwa Modlitwy (stron 16)...

Karty wpisowe do Apostolstwa Modlitwy (stron 16)...

Plugi Płytkowe Wywrotkowe

„CHATTANOOGA“

International Harvester Export Company

Przedstawili na Parane

N. Barberi & Cia.

Rua Riachuelo 239—Telefon 1886

POLSKO FRANCUSKIE LINIE OKRETOWE

„Chargeurs Reunis“ i „Sud Atlantique“

Specjalne wygody w klasie 3-iej i turystycznej

Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin

Kompania ta sprzedaje bilety bezpośrednio do każdego miasta w Polsce

Informacyj w języku polskim i brazylijskim udziela P. TEOFIL G. VIDAL

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE“

DR. Janina Wątrobianka Choroby dziedziczne i kobiece. Porody. KLINIKA OGÓLNA Wyjazdy na kolonie Konsultorium i rezydencja MALET

Tiro de Guerra Nr. 19 „RIO BRANCO“ KOMUNIKAT

1) Na życzenie p. Pressa, podaje zainteresowanym do wiadomości, że od dziś do 30 kwietnia... 2) Kandydaci mogą zapisać się w Sekretariacie tego Twa... 3) Kto się już zapisał do T. G. może być rezerwista — bez składu egzaminu...

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN DRA HOMMEL/A

HAEMATOGEN D-ra Hommela działa skutecznie.

GDYNIA - AMERYKA

LINE ŻEGLUGOWE S. A. LINIA POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKA Reprezentanci na Brazylię: Lamport & Holt Line Rio de Janeiro.

»Pułaski« i »Kościuszko«

Table with shipping schedules for routes to Rio Branco, Montevideo, B. Aires, and Gdynia.

Informacje i sprzedaż kart okretowych z Polski do Polski... Oddziały Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie. Agencja Poloneza de Viagens Avenida Rio Branco, 19. Rio de Janeiro.

Firma PARANPOL (Emiliano, Klimak & Cia.) Kurytyba, Pracza Cel. Eness, 48. Caixa Postal, 111. Tel. 1761.

Dra Regina Kleemann Lekarz - Dentysta dyplomowana przez Uniwersytet Parański. Wykonuje wszelkie roboty w zakresie swej specjalności...

Apteka Tiradentes Aptekarz Kuno Kleemann Jedyna POLSKA APTEKA w Kurytybie

BALSAMO SIA HELENA Infaliva contra dores leczy reumatyzm, bóle w piersiach, ból zębów, uszu, nerralgie, kolki, zawarte rany i t. p.

Dyktatura czy Demokracja w Polsce

(Dokończenie ze strony 1-szej)

A kiedy z czasem wyłoniła się w parlamencie silna opozycja i mogło się zdawać, że między Marszałkiem Piłsudskim a znaczną częścią narodu nastąpił rozdział... Czy to takiego człowieka przystaje miano dyktatora? Czy nie uważa Pan, że jest ono czymś za małym, a zarazem czymś zanadto zbanalizowanym...

Jeżeli Pan potrudzi się i zbada kim był i kim jest gen. Rydz-Śmigły, znajdzie Pan zupełnie rozwiązane zagadnienia, które Pana interesują, a które skłoniły różnych dziennikarzy odcygnąć do puszczenia w świat sensacyjnej pogłoski o nowej dyktaturze w Polsce.

skich wolnych strzelców ub. tajnie, jako oficer rezerwy armii austriackiej. W okresie walk frontowych Legionów Polskich podczas wielkiej wojny, generał Rydz-Śmigły, jako młody oficer, dostawał się na najcięższe odcinki, wywiązując się zawsze z swych zadań świetnie, zwycięsko...

W nim też od wczesnych lat współpracy widział Marsz. Piłsudski swego zastępcę, na które to stanowisko powoływał go zawsze, ilekroć kraj opuszczał, czy innymi obowiązkami zmuszony, kierownictwo armii oddawał w jego ręce. W gen. Rydz-Śmigłym widział też Marszałek Piłsudski jedynego swego następcę.

gdyt najharmonijniejszym uzupełnieniem widomej Głowy Państwa, Prezydenta Republiki—legalną siłą zbrojną i obronną Państwa na straży całości którego stanął, obok Prezydenta, podobnie jak kiedyś stanął z własnej ofiarnej woli Marsz. Piłsudski.

DZIAŁ DLA MŁODZIEŻY RUCZNE ZEBRANIE STOWARZYSZENIA MŁODZIEŻY POLSKO-KATOLICKIEJ NA KOLONII SANTA CANDIDA Z powodu różnych przyczyn od nas niezależnych odbyło się roczne zebranie Stow. Młodzieży Polsko-Kat. imienia Św. Stanisława Kostki...

bolszewizmu rosyjskiego, którego ideologie ścierają się dziś tak krwawo, już nawet po za granicami tych krajów. Polska leżąca w pośrodku, nie holdująca ani jednemu, ani drugiemu ekstremum, a pragnąca zachować nie tylko swą całość polityczną i państwową...

Wolnych głoszących przez zachęcał do korzystania z książek, które wypożyczono z biblioteki „Oświaty“ a dalej prosił, by członkowie, którzy mają głos i jaki taki słuch, uczęszczali na lekcje śpiewu kościelnego i narodowego, które się odbywają na sal szkolnej wieczorem każdej soboty.

